

En væsentlig Ulempe knytter sig endvidere til *Rentefriheden*, der i de fleste Virksomheder er det herskende Princip. Rentefriheden betyder, at nogle Medlemmer begunstiges paa andres Bekostning, og de Eksempler, der er gengivet i det foregaaende, viser, at den forvoldte Uretfærdighed kan være meget stor. De Medlemmer, der kommer til i en Periode, da Ventetiden er kort, lider kun Rentetab paa deres Indskud i meget ringe Omfang, og derefter faar de Fordelen af det rentefrie Laan igennem mange Aar. Ganske modsat gaar det dem, der kommer til, medens Ventetiden er lang. Eksemplerne har da ogsaa vist, at den effektive Rente er langt højere for Laan, der gives efter mange Aars Ventetid, end for de hurtigt tildelte Laan.

De Udligningstillæg, man har indført for at bøde paa dette Misforhold, har vist sig at være ganske utilstrækkelige, og de virker uheldigt ved at bibringe Folk den Tro, at der herigennem virkelig sker en Udligning. Skulde Udligningstillægget løse sin Opgave, maatte det antage saadanne Højder, at de „rentefrie“ Laan derved vilde miste deres Tiltrækningskraft. Eksempelvis kan anføres, at Udligningstillægget i J. A. K., der kun er 4 pCt. een Gang for alle, efter Forsikringsraadets Beregninger skulde være 104 pCt., hvis de første Laantagere skulde ligestilles med dem, der opnaar Laan efter ca. 9 Aars Forløb, og saa vilde de første Laantagere endda være væsentlig bedre stillet end de, der faar Laan efter normal Ventetid. Desuden bøder Udligningstillægget slet ikke paa den Uretfærdighed, der ligger i, at den, der opsiges sin Kontrakt før Laantildelingen, helt mister Renter af sine Indskud.

I nær Forbindelse med de hidtil omtalte Ulemper staar det Forhold, at *Administrationsomkostningerne* viser sig at blive betydelige, i nogle Tilfælde ligefrem urimeligt høje, og at som Følge deraf de saakaldte rentefrie Laan i Virkeligheden bliver dyre. Virksomhederne føres nemlig ind paa en omfattende Propaganda og Akkvisition. For at holde Ventetiden nede, bliver det en Livsbetingelse for Virksomhederne til Stadighed at søge Tilgangen af Medlemmer forceret. Selv om Sparerne som Medlemmer har Indflydelse paa Ledelsen, vil de ikke paa noget Tidspunkt have Interesse i at holde igen over for Udgifterne til Akkvisition, idet tværtimod en kraftig Propaganda tjener til at skaffe ethvert Tidspunkts Sparere Laan paa Vilkaar, der begunstiger dem paa Bekostning af den nye Tilgang af Medlemmer. At det maa blive stadig vanskeligere at skaffe tilstrækkelig ny Tilgang maa endog føre i Retning af stigende Udgifter til Propaganda. Og særlig grelt viser Usundheden i de foreliggende Udformninger af Systemet sig i, at Fællesopsparingsvirksomheder, der har bestaaet nogle Aar, umuligt vil kunne konkurrere med nyopdukkende Virksomheder, idet disse i den første Tid i Modsætning til de ældre Virksomheder vil kunne skaffe en Del Medlemmer Laan uden Ventetid. En Konkurrence fra nye Virksomheder er i høj Grad kommet frem i Tyskland, og den Omstændighed, at der i Løbet af de sidste 4—5 Maaneder er opstaaet i hvert Fald 5 nye Virksomheder herhjemme, tyder paa, at vi her i Landet vil komme til at gøre de samme Erfaringer, hvis Udviklingen ikke bringes ind i et sundere Spor.

Den kraftige Propaganda fører Virksomhederne ind paa en *Reklame*, der let bliver vildledende for Publikum. Som paavist i det foregaaende, fremstilles de Vilkaar, der bydes Medlemmerne, ofte i et alt for gunstigt Lys. Det er maaske nok ret sjældent, at der siges noget positivt urigtigt, men Lyssiderne fremhæves stærkt, medens de ugunstige Momenter omtales mindst muligt, og denne Form for Propaganda er særlig farlig, idet den er vanskelig at gendrive. I flere Tilfælde har Agitationen antaget en ganske uforsvarlig Karakter.

Meget uheldigt vil det være, hvis Virksomhederne kommer ind paa at belaaene *uensartede Genstande*, saasom fast Ejendom og Løsøre, store og smaa Ejendomme, paa den Maade, at Sparerens Ydelser for flere Slags Laan gaar i en fælles Kasse. Da